

PŘEHLED VÝZKUMŮ

49

Brno 2008

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 49

Volume 49

Číslo 1–2

Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Freisinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balász Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Vrcholně středověká lotová závaží z českých a moravských lokalit.
Gruna, Hradisko (vlevo); Písek, u Šarlatského rybníka (v popředí); Ví-
cov, Městisko (vpravo dole); Boskovice, hrad (vpravo nahoře). Srov.
studii J. Doležela v tomto svazku. Foto P. Smékal.

*Medieval cup nested weights from czech and moravian sites. Gruna,
Hradisko (left); Písek, u Šarlatského rybníka (front); Vícov, Městisko
(bottom right); Boskovice, castle (top right). Cf. the article by J. Dole-
žel in this volume. Photo by P. Smékal.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Arch, spol. s r. o.
Charbulova 3a
618 00 Brno-Černovice

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

Roč. 49, 2008, č. 1-2

91087/09

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2008

Náklad 450 kusů

Copyright ©2008 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. and the authors.

Obr. 2: Brno, Josefská. Studenti archeologie při vyzvednutí pozůstatků jedince z hrobu únětické kultury. Abb. 2: Brno, Josefská Str. Archäologiestudenten bei der Aushebung sterblicher Überreste aus dem Grab der Aunjetitzer Kultur.

Literatura

Kolařík, V., Zúbek, A. 2007: Brno, Josefská ulice. Terénní dokumentace z akce A 111/07 uložená v archivu společnosti Archaia Brno, o. p. s.

Resumé

Brno (Kataster Město Brno, Bez. Brno-město), Josefská Str. Aunjetitzer Kultur. Begräbnis. Rettungsgrabung.

BRNO (K. Ú. BOHUNICE, STARÝ LÍSKOVEC, OKR. BRNO-MĚSTO)

„Dolní rybníčky“ a „Klíny“. Mohylovo-velatická fáze KSPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V květnu až říjnu roku 2007 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno záchranný archeologický výzkum na rozhraní katastrálních území městských částí Bohunice, Nový a Starý Lískovec při první etapě výstavby tzv. Campus Parku, komerčního areálu navazujícího na Univerzitní kampus Masarykovy univerzity. Při této příležitosti bylo v severní polovině dosud volného prostoru mezi ulicemi Kamenice, Akademická, Jihlavská a Netroufalky odkryto pokračování známého polykulturního sídliště (viz kap. Neolit a Eneolit).

Na západním okraji severní plochy byla zachycena patrně zásobní jáma, která byla již dříve značně poškozena recentním liniovým objektem. Na základě získaného materiálu ji lze předběžně zařadit do mohylovo-velatické fáze KSPP. Zmíněný celek zatím představuje na lokalitě zcela osamocený doklad lidských aktivit v době bronzové.

Michal Přichystal

Resumé

Brno (Kataster Bohunice, Nový und Starý Lískovec, Bez. Brno-město). „Dolní rybníčky“ und „Klíny“. Hügel-

gräber/Velaticer Phase der mitteldonauländischen Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

BRNO (K. Ú. KRÁLOVO POLE A MEDLÁNKY, OKR. BRNO-MĚSTO)

Ul. Purkyňova–Hradecká. Velatická fáze KSPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průběhu záchranného archeologického výzkumu na stavbě prodloužení tramvajové linky z konečné stanice Technické muzeum v Králově Poli k budově Chemické fakulty VUT na k. ú. Medlánky (viz kapitola Středověk a novověk) bylo prozkoumáno 22 zahloubených objektů datovatelných do velatické fáze KSPP. Typologicky se jednalo převážně o „hliníky“ – nepravidelné jámy o rozměrech několika metrů (K 527, K 545, K 546, K 579) a kruhové jámy s kónicky podhloubenými stěnami, sloužící ke skladování potravin (K 111, K 116, K 143, K 182). Do stejného období patřily patrně i některé ze zjištěných kůlových jamek, i když zjistit půdorysy nadzemních kůlových domů jako v roce 1984 se nepodařilo.

Martin Geisler

Resumé

Brno (Kat. Královo Pole, Bez. Brno-město). Purkyňova–Hradecká Strasse. Velticer-Phase der mitteldonauländischen Urnenfeldkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

BRNO (K. Ú. TUŘANY, OKR. BRNO-MĚSTO)

„Pod Tuřankou“, parc.č. 3523, 3524/1, 3524/2. ÚK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V souvislosti s rozsáhlou výstavbou brněnské průmyslové zóny – Černovická terasa – byl proveden na akci CTP B 2.2 v roce 2007 záchranný archeologický výzkum na SV svahu Švédských šancí. Bylo zjištěno osídlení ze starší doby bronzové, z období únětické kultury (10 objektů). Prozkoumané objekty (zásobní a kůlové jámy) se nepochybně vážou k rozsáhlému sídlišti, které bylo prozkoumáno r. 2005 (akce CTP B 2.1) na sousední ploše.

Petr Kos

Resumé

Tuřany (Bez. Brno-město). „Pod Tuřankou“. Aunjetitzer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

BUCHLOVICE (OKR. UH. HRADIŠTĚ)

„Holý kopec“. Hradisko. KLPP. Zjišťovací výzkum.

Na známém hradisku lužické kultury na „Holém kopci“ u Buchlovic (Červinka 1902, 231; Hrubý 1940; Dohnal 1988, 30–31; Nekvasil 1990) byla provedena v červenci 2007 zjišťovací sondáž. Ta byla vyvolána pokračujícími

„výkopy“ detektorářů na ploše hradiska, čímž dochází k jeho devastaci. Celkem bylo položeno 13 sond různých rozměrů (od 100 × 100 cm až po 300 × 300 cm), přičemž celkem 7 sond (sondy I–VII) v horní části hradiska na rovinaté terase poblíž skalisek (nadmořská výška 540–540 m), dalších 6 sond (sondy VIII–XIII) bylo položeno v dolní, jihozápadní části hradiska, zvané „Rynek“ (nadmořská výška 501–508 m), ve vzdálenosti 10–15 m severně od náspu jižního valu. Výjimkou byla pouze sonda č. VIII, která se nacházela přímo ve vývratu stromu v dolní části hradiska, který „odkryl“ pozůstatek sídlištního objektu datovaného rámcově díky nálezům keramiky do období halštatu. Ve většině sond, jak v horní, tak i v dolní části hradiska, se podařilo zachytit zbytky kulturní vrstvy s výskytem zlomků keramiky. Keramické nálezy můžeme předběžně zařadit do pozdního období kultury lužických popelnicových polí až počátku halštatu, což odpovídá i datování J. Nekvasila (Nekvasil 1990, 174). Sondáž na hradisku bude pokračovat i v roce 2008.

Miroslav Vaškových

Literatura

Červinka, I. L. 1902: Morava za pravěku, Brno.

Dohnal, V. 1988: Opevněná sídliště z doby popelnicových polí na Moravě, In: *Studie Muzea Kroměřížska '88*, Kroměříž.

Hrubý, V. 1940: Pravěké útočištné hradisko na Holém kopci, *Sborník Velehradský NR 11*, 18–21.

Nekvasil, J. 1990: Hradisko lužické kultury na Holém kopci u Buchlovic, In: *Pravěké a slovanské osídlení Moravy*, Brno, 165–194.

Resumé

Buchlovice (Bez. Uh. Hradiště). Burgwall. Lausitzer Urnenfelderkultur, Hallstatt. Feststellungsgrabung.

BŘUCHOTÍN (OKR. OLOMOUC)

„Grunty“. KLPP. Sídlíště. Pohřebiště. Záchraný výzkum.

V roce 2007 se konal záchraný archeologický výzkum na stavbě komunikace, kanalizace a inženýrských sítí k rodinným domům na lokalitě Břuchotín-„Grunty“. Lokalita se nachází na poli, na mírném návrší u jihozápadního konce obce Břuchotín, v nadmořské výšce 241 metrů. Na mapě ZM ČR 1:10 000, kladový list 24–22–13, je lokalita identifikována těmito koordinátami (měřeno od ZSČ:JSČ): 365:207, 373:201, 368:193 a 360:199 mm.

Během výzkumu bylo prozkoumáno 10 žárových hrobů, hliník a jáma. Hroby i objekty jsou datovány do mladší doby bronzové, do kultury lužických popelnicových polí.

Žárové hroby se nám bohužel dochovaly ve velmi špatném a mnohdy velmi fragmentárním stavu. Všechny zkoumané hroby byly uloženy jen několik decimetrů pod dnešním povrchem a z toho důvodu byly značně narušeny hlubokou orbou a některé částečně i probíhajícími

stavebními pracemi. Hrobový zásyp byl velmi těžko odlišitelný od okolní ornice. Mocnost ornice se v místech nálezů pohybovala okolo 60 centimetrů. Ve většině případů byly spálené kosti uloženy do popelnice. Ve dvou případech byla do hrobů přidána další nádoba. Bronzové milodary se nacházely ve třech hrobech. V hrobě H9 byl nalezen bronzový kroužek, v hrobě H10 dva zlomky bronzu a v hrobě H16 zlomek jehlice a spirálka.

Hliník a jáma byly zdokumentovány na stěnách výkopu kanalizace a ovzorkováním jejich výplně byla získána kolekce keramiky, mazaňice a zvrhčených kostí. Oba objekty se prakticky nacházejí ve stejném prostoru jako žárové hroby. Hrob H8 byl dokonce zahluoben do hliníku. Za současného stavu poznání a před celkovým zpracováním výzkumu je ovšem těžké rozhodnout, zda zmíněné objekty byly součástí pohřebiště nebo staršího či současného sídliště.

Záchraný výzkum navázal na výzkum z roku 1999 (Šrámek 2000; Vránová 2005), kdy výkop pro elektrický kabel narušil 7 žárových hrobů také z mladší doby bronzové. V roce 2008 bude výzkum dále pokračovat při stavbě rodinných domů.

Vendula Vránová

Literatura

Šrámek, F. 2000: Nálezová zpráva ze záchraného archeologického výzkumu Břuchotín – Grunty (ulož. v archivu AÚ AV ČR Brno, č. j. 1049/00), Olomouc.

Vránová, V. 2005: Pohřebiště kultury lužických popelnicových polí v Břuchotíně (předběžná zpráva), *Ročenka 2004, Archeologické centrum Olomouc*, Olomouc 2005, 173–184.

Resumé

Břuchotín (Olomouc-district). „Grunty“. Lusatian Culture. Burial site. Settlement. Rescue research. During rescue archaeological research in Břuchotín two pits and ten cremation graves from Lusatian Culture were examined.

BZENEC (OKR. HODONÍN)

„Babí“. Velatická fáze KSP. Sídlíště. Záchraný výzkum.

Výkopové práce při stavbě inženýrských sítí pro areál firmy RI Okna Bzenec v trati Babí byly podnětem k provedení záchraného výzkumu (ZM ČR 1: 10 000, kladový list 35 – 11 – 11, okolí bodu 361/347 mm od Z/J s.č.). Od úrovně horní vrstvy ornice promíšené hnojnými nálezy drobných novověkých střípků se na profilech vyskytovala obdobná stratigrafie. Jednalo se o kulturní vrstvu se zlomky keramiky mladší doby bronzové, vzniklou z hlinitého půdního typu na výrazné písčité duně, kde bylo zachyceno celkem 10 objektů. Podle vzorkování náležely nejméně tři z nich stejnému období, dvě lze přiřadit středověku až novověku (viz kap. Středověk a novověk), zbylé nepřinesly chronologicky signifikantní nálezy.

Stavbou dotčené místo se nachází v prostoru několika dříve uváděných, ovšem většinou blíže nelokalizovaných